

PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

PRL - 0005

PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS

MODIFICACIONS REALITZADES

EDICIÓ	CANVIS REALITZATS
00	20/10/2011 – Edició del procediment
01	18/02/2019 – Actualització del logotip i de la denominació de Sumar Ampliació de les recomanacions i de les mesures preventives a adoptar Revisió del procediment per part de personal d'infermeria de Sumar
02	

Realització: Tècnic de PRL	Revisió: Diplomada en infermeria	Aprovació: Director de Gestió de Persones
Signatura:	Signatura:	Signatura:
Data: 18/02/2018	Data:	Data:

	PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	PRL-0005
	PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS	Data: 18/2/2019
		Edició: 1

ÍNDEX

1. OBJECTE

2. ABAST

3. DESENVOLUPAMENT

3.1. EXPOSICIÓ ACCIDENTAL

3.2. LES PRECAUCIONS ESTÀNDARD

3.2.1. ÚS DE GUANTS

3.2.2. RENTAT DE MANS

3.2.3. LA BATA O EL VESTUARI DE TREBALL

3.2.4. MASCARETES

3.2.5. HIGIENE RESPIRATÒRIA

3.2.6. PRECAUCIONS EN MANIPULAR MATERIAL PUNXANT O TALLANT

3.3 ÚS DE MATERIAL DE SEGURETAT

4. RESPONSABILITATS

5. DOCUMENTS RELACIONATS

	PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	PRL-0005
	PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS	Data: 18/2/2019
		Edició: 1

1. OBJECTE

L'objectiu d'aquest procediment és donar recomanacions i principis higiènics bàsics al personal de SUMAR Serveis Públics d'Acció Social per prevenir les exposicions accidentals a agents biològics, ja sigui de forma percutània (punxades, talls, contacte amb pell no intacta) o a través de mucoses (esquitxades).

2. ABAST

Aquest document és d'aplicació a tot el personal que tingui risc de contacte amb sang o fluids biològics d'altres persones, ja siguin usuaris o altres treballadors.

3. DESENVOLUPAMENT

3.1 EXPOSICIÓ ACCIDENTAL

Es considera una exposició accidental:

- Una punxada, tall o rascada amb material sanitari potencialment contaminat (exposició percutània).
- Un esquitx d'un producte biològic als ulls, a les mucoses o a la pell no intacta (exposició cutaneomucosa).

Aquestes exposicions són el risc laboral d'origen biològic més important en el personal sanitari i poden donar lloc a l'adquisició d'infeccions. L'objectiu d'aquestes recomanacions és prevenir les exposicions accidentals i informar sobre les mesures que cal adoptar després d'un accident.

3.2 LES PRECAUCIONS ESTÀNDARD

Les precaucions estàndard són un conjunt de principis higiènics bàsics per evitar la transmissió dels microorganismes vehiculitzats per sang o fluids orgànics.

A continuació es presenten les precaucions adreçades a evitar les exposicions accidentals en el personal dels centres de treball de Sumar Serveis Públics d'Acció Social.

Aquestes precaucions s'han de seguir amb tots els usuaris i professionals sempre que hi hagi o hi pugui haver un contacte amb:

- Sang
- Qualsevol altre fluid corporal, secreció, excreció (excepte la suor) o teixit, encara que no tinguin sang visible.
- Pell no íntegra.
- Membranes mucoses.

	PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	PRL-0005
	PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS	Data: 18/2/2019
		Edició: 1

3.2.1 ÚS DE GUANTS

Cal utilitzar guants a les dues mans quan es toqui o sigui possible tenir contacte amb sang, fluids corporals, secrecions, excrecions, membranes mucoses, pell no íntegra o material contaminat.

Els guants s'han de canviar quan es perforin, quan hi hagi dubtes sobre la seva integritat, quan s'hagin tacat de sang o s'hagi treballat amb material que pugui contenir una alta concentració de microorganismes.

Cal treure's els guants immediatament després de la indicació d'ús, de forma que tota la part externa quedi a l'interior, i rentar-se les mans abans de tocar materials o superfícies no contaminades i d'atendre un altre pacient.

Cal canviar-se els guants abans d'atendre un altre usuari.

En cas de lesions cutànies que alterin la permeabilitat de la pell, cal protegir-les amb un apòsit.

Cal canviar-se els guants entre tasques i procediments amb el mateix usuari, sobretot si es va de procediments bruts a d'altres més nets.

3.2.2 RENTAT DE MANS

És la mesura més important per evitar la transmissió de microorganismes del personal als usuaris i viceversa.

Encara que s'hagin portat guants, cal rentar-se les mans després de tocar sang, fluids corporals o material potencialment contaminat.

Cal rentar-se les mans immediatament després de treure's els guants.

3.2.3 LA BATA O EL VESTUARI DE TREBALL

Cal col·locar-se una bata, el vestuari propi de feina (segons el model ACP, Atenció Centrada en la Persona) o un davantal per realitzar tasques en les quals es pugui contaminar l'uniforme de treball i quan es preveu que es duran a terme procediments que puguin generar esquitxos de secrecions corporals.

Quan la bata o el vestuari s'embruti cal treure-se-la el més aviat possible i tot seguit rentar-se les mans (per evitar la transmissió de microorganismes a altres usuaris o a l'entorn).

3.2.4 MASCARETES

En els procediments que poden ocasionar esquitxos o polvoritzacions de sang, fluids corporals, secrecions o excrecions cal utilitzar mascareta i ulleres homologades per protegir les mucoses dels ulls, el nas i la boca.

	PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	PRL-0005
	PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS	Data: 18/2/2019
		Edició: 1

3.2.5 HIGIENE RESPIRATÒRIA

Aquelles persones i acompanyants en les quals es detecta que tenen signes compatibles amb algun tipus d'infecció respiratòria transmissible (tos, esternuts, rinorrea o producció de secrecions respiratòries):

- En tossir o esternudar, s'han de tancar la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús.
- Per mocar-se utilitzar mocadors d'un sol ús i llençar-los a la paperera destinada a aquest ús.
- Fer la higiene de mans després d'esternudar o tocar secrecions respiratòries.
- No tocar-se les membranes mucoses dels ulls i del nas amb les mans brutes.
- Evitar, en la mesura del possible, que els usuaris amb símptomes respiratoris se situïn a prop de la resta d'usuaris.
- Posar-se mascareta durant l'atenció sanitària de la persona usuària.
- Higiene de mans quan el personal sanitari contacti amb pacients que tenen signes o símptomes d'infecció respiratòria.

3.2.6 PRECAUCIONS EN MANIPULAR MATERIAL PUNXANT O TALLANT

Els residus tallants o punxants s'han de dipositar en contenidors rígids per a aquests residus, que han de tenir la capacitat adequada. Per tant, cal disposar d'un contenidor rígid per a residus en els llocs on es fan procediments de risc i gestionar-lo com a residu segons la normativa vigent de residus sanitaris.

Sempre que s'utilitzin agulles, fulles de bisturí o qualsevol altre material punxant o tallant cal tenir accés immediat a aquests contenidors.

Quan el procediment en què es generin residus punxants o tallants es realitzi en l'habitació del pacient o usuari, cal disposar d'un contenidor rígid per a aquests residus en una taula auxiliar, en una safata o en el carro de cures. Aquest contenidor es retirarà un cop s'hagi acabat el procediment.

Els contenidors s'han de situar al més a prop possible del punt on es realitzin procediments de risc.

Per evitar accidents a altres treballadors/es del centre (com personal de neteja o personal d'atenció directa) el personal que utilitzi material tallant o punxant ha de llençar-lo personalment i de forma immediata als contenidors rígids.

Per separar l'agulla de la xeringa cal utilitzar el sistema de separació dels contenidors per a residus punxants i tallants (no intentar separar-los amb les mans).

- No s'ha de tocar la part metàl·lica de les agulles amb les mans.
- **No tornar a encaputjar mai** una agulla utilitzada.
- No doblegar ni trencar agulles amb la mà. No retirar les agulles de la xeringa amb la mà.
- No llençar cap material punxant o tallant en bosses de plàstic.
- No deixar mai xeringues utilitzades en cap altre lloc que no siguin els contenidors rígids habilitats per dipositar-hi les xeringues.
- No introduir mai les mans en els contenidors rígids.

	PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	PRL-0005
	PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS	Data: 18/2/2019
		Edició: 1

Els contenidors s'han de tancar i deixar fora de servei quan s'hagin omplert unes tres quartes parts de la seva capacitat i gestionar-los d'acord amb la normativa específica de residus sanitaris.

Per retirar punts de sutura, realitzar cures i treure embenats o apòsits cal utilitzar els instruments adequats. No tocar ni utilitzar mai una fulla de bisturí directament amb les mans, sinó a través dels mànecs de bisturí habilitats.

3.3 ÚS DE MATERIAL DE SEGURETAT

Per prevenir punxades accidentals, avui en dia es disposa de material sanitari amb dispositius de seguretat que cal utilitzar adequadament, i de forma especial en les extraccions sanguínies.

Cal evitar l'ús de xeringues en les extraccions de sang, perquè l'operació de transferir la sang de la xeringa a un altre tub suposa un alt risc d'exposicions. Es recomana l'ús d'algun dels següents sistemes:

- Agulla, portatubs i tubs amb buit.
- Portatubs amb dispositiu per expulsar l'agulla.
- Adaptador per acoblar catèter o agulla d'ales a un portatubs.

Si és inevitable l'ús d'una xeringa per a l'extracció de sang, a l'hora de transferir la sang a un tub cal treure l'agulla de la xeringa i el tap del tub, introduir el con o punta de la xeringa a l'interior del tub i fent pressió sobre l'èmbol deixar que la sang llisqui per la paret del tub.

Quan calgui realitzar una punció (per realitzar una mostra de glucosa, per exemple), caldrà utilitzar correctament la llanceta de seguretat (amb l'objectiu que l'agulla quedi amagada després de cada ús). Caldrà també canviar l'agulla després de cada ús i dipositar-la al contenidor rígid habilitat.

En cas de patir una exposició accidental (com una punxada o un esquitx d'un agent biològic), cal:

- Induir el sagnat de la zona afectada (en cas que hi hagi sagnat)
- Rentar-se amb abundant aigua i sabó
- Desinfectar la zona segons el protocol
- Avisar immediatament la persona responsable del centre de treball
- Avisar immediatament el departament de Prevenció de Riscos Laborals (el qual omplirà l'informe d'accident laboral, l'investigarà i el registrarà com a tal)
- Informar la Mútua d'Accidents Laborals i Malalties Professionals i seguir el protocol indicat per la mútua.

4. RESPONSABILITATS

PERSONAL DE L'EMPRESA

- Utilitzar els Equips de Protecció Individual de manera eficaç i correcta

	PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	PRL-0005
	PRECAUCIONS PER EVITAR EXPOSICIONS ACCIDENTALS	Data: 18/2/2019
		Edició: 1

- Informar a l'empresa de les possibles deficiències en els equips de protecció individual o de les possibles necessitats d'adquisició de nous equips
- Seguir els protocols de Benestar Social determinats pels centres residencials assistits i disposar dels registres corresponents (especialment els relacionats amb la higiene)

EMPRESA

- Informar al treballador dels riscos associats al seu lloc de treball
- Realitzar l'avaluació de riscos de cada lloc de treball
- Seguir els protocols de neteja i desinfecció determinats en els plans de control

5. DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

- Notes tècniques de prevenció (NTP) elaborades per l'INSHT
- Guies i recomanacions específiques en matèria de prevenció de riscos laborals enfront els riscos biològics